

**De Smaak van Haarlem**



Frans Hals, Portret van Stephanus Geraerds, 1644, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

FRANS HALS MUSEUM



Frans Hals, Portret van Isabella Coymans, 1644

FRANS HALS MUSEUM

**De Smaak van Haarlem**

**Scheiding van portretten Frans Hals metafoor voor liefdesverdriet**



**Laurence Aëgter**

Kunstenares Laurence Aëgter werkt aan een expositie over hedendaagse liefdesverhalen in verband met de beroemde Frans Halsportretten van Stephanus Geraerds en Isabella Coymans. Wie zijn eigen liefdesverhaal wil vertellen aan de kunstenaar, kan met haar contact opnemen via [laurenceaegter@gmail.com](mailto:laurenceaegter@gmail.com). De kunstenaar maakt foto's, installaties en schrijft boeken. Haar werken zijn wereldwijd getoond en behoren tot de collecties van onder meer MoMa en Metropolitan Museum in New York.

# Liefdesdrama's zijn van alle eeuwen



**Jaap Timmers**  
[timmers@halshalshalshal.nl](mailto:timmers@halshalshalshalshal.nl)

**Haarlem/Amsterdam** De Frans-Nederlandse kunstenaar Laurence Aëgter (1972) is op zoek naar getuigenissen van mannen die door ongewilde en opgelegde omstandigheden zijn gescheiden van hun geliefde. Ze gebruikt deze verhalen voor een expositie ('Rendez-Vous met Frans Hals') in het vernieuwde Frans Hals Museum eind maart. Aëgter is hiervoor benaderd door museumdirecteur Ann Demesteer

met het oog op het 'huwelijks' van het Frans Hals Museum met De Hallen Haarlem. De twee musea gaan vanaf maart verder onder de naam Frans Hals Museum. Oogmerk van Demesteer is het werk van oude meesters in samenhang met hedendaagse kunst te presenteren. Dat is precies wat de in Marseille geboren Aëgter zal doen.

**Hardvochtig**

Haar uitgangspunt is de 'hardvochtige scheiding' in de 17e eeuw van de door Frans Hals geschilderde portretten van Stephanus Ge-

raerds (1582/83-1666) en zijn geliefde Isabella Coymans (1626-1689). Het doek van Stephanus bevindt zich tijdelijk in Haarlem (bruikleen van een Antwerps museum). Zijn bruid Isabella 'woont' bij een lid van de bankiersfamilie Rothschild, mogelijk in een kluis in Zwitserland. Dat is een pijnlijke zaak, omdat de doeken bij elkaar horen. Stephanus en Isabella reiken naar elkaars hand, maar door de afstand gaat deze affectie verloren. De kunstenaar zet deze schilder-kunstige scheiding om in hedendaags liefdesverdriet. Ze heeft al enkele getuigenissen opgetekend.

„Ik gebruik de verhalen anoniem. Niemand hoeft dus bang te zijn voor herkenning”, vertelt ze. Praktisch gezien plaatst zij tekenfragmenten van getuigenissen bij een door haar vervaardigd kunstwerk, waarop de beeltenis van Isabella Coymans oplicht.

**Hereniging**

De keus van Ann Demesteer is pikant. Vorig jaar vertelde zij tevens over deze 'krant' dat zij en haar collega-directeur Manfred Sellink van het Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen (eigenaar van Stephens portret) al enige tijd

dromen van een hereniging van Stephanus en Isabella. Voor het Rijksmuseum en het Louvre is zo'n droom ooit waarheid geworden door het samenbrengen van de schilderijen van Marten Soolmans en Oopjen Coppit. Of Isabella ooit terugkeert, is ongewis. Het is niet eens bekend welk lid van de Rothschildfamilie haar portret bezit. In 1992 waren de pendanten voor het laatste samen te zien op exposities in Washington en Londen. Laurence Aëgter raakte veertien jaar geleden geboeid door het verhaal van Stephanus en Isabella. Ze las over het alledaagse leven in het

17e-eeuwse Nederland, en kwam beide geliefden tegen in een pocketboekje. „In dat boekje werd gesteld dat Nederlanders in Europa de pioniers waren van de echte liefde. Dus niet zozeer gearrangeerde huwelijken, maar huwelijken op basis van echte gevoelens. Stephanus en Isabella werden als voorbeelden genoemd.”

„In het boekje stond dat hun portretten gescheiden waren in 1886 en dat zij elkaar alleen in reproducties kunnen ontmoeten. Ik ben toen gaan onderzoeken hoe het verhaal van Stephanus en Isabella. Ze las over het alledaagse leven in het

17e-eeuwse Nederland, en kwam beide geliefden tegen in een pocketboekje. „In dat boekje werd gesteld dat Nederlanders in Europa de pioniers waren van de echte liefde. Dus niet zozeer gearrangeerde huwelijken, maar huwelijken op basis van echte gevoelens. Stephanus en Isabella werden als voorbeelden genoemd.”

**Metafoor**

Het verhaal van Stephanus en Isabella is volgens de kunstenaar een prachtige metafoor voor alle liefdes die zijn verstoord door overmacht en verdrietige omstandigheden. Haar naspeuringen leidden in 2013 tot een artistieke installatie over het koppel in het Huis met de Hoofden aan de Keizersgracht. In dat huis woonde wapenfabrikant Louis de Geer (1587-1642), die vrijdenker Comenius onderdak gaf na diens vlucht uit Tsjecho. De Geer is volgens Aëgter ook de vermoed-

elijke koppelaar van Stephanus en Isabella. Isabella Coymans was geboren en getogen in Haarlem. Haar familie was een van de rijkste bankiersfamilies in die jaren. Het paar vestigde zich in Haarlem. Hij werd schepen van de stad. Isabella ligt begraven in de Grote Kerk te Haarlem. Laurence Aëgter is op zoek naar mannen met liefdesverdriet. „Het is belangrijk dat beide liefdespartners onder de scheiding geleefd hebben.” Redenen van verandering kunnen liggen in migratie, gevangenschap, oorlog, ziekte, of vermissing.